

BESLUTSFÖRSLAG

Åsa Tranesjö
Asa.Tranesjo@skane.se

Datum 2020-10-28
Ärendenummer 2019-POL000107

1 (9)

Internbudget 2021 HSN

Ordförandens förslag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer internbudget inklusive intern kontrollplan för år 2021.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har att fastställa internbudget för år 2021. I internbudgeten budgeteras kostnader för den verksamhet som finansieras av hälso- och sjukvårdsnämnden. Finansiering består av regionbidrag samt statsbidrag och annan statlig ersättning från Migrationsverket. Regionbidraget till hälso- och sjukvårdsnämnden uppgår till 16 768,0 miljoner kronor utifrån den av regionfullmäktige beslutade budget och verksamhetsplan för 2021 med plan för 2022 och 2023. Statliga ersättningar kopplat till asylsökande budgeteras till 150 miljoner kronor. Sammanlagt uppgår regionbidrag och statliga ersättningar till 16 918,0 miljoner kronor.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2020-10-28
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens Internbudget 2021
3. Central prioritering ST-tjänster
4. Internkontroll plan 2021

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag finansieras uppdrag till offentligt finansierad sjukvård och tandvård i olika driftformer, utomlänsvård, ambulanssjukvård, utbildningskostnader för läkare, FoU och regionalt forskningsstöd, läkemedelskostnader (förmån och utanför förmån) samt övrig hälso- och sjukvård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har att fastställa internbudget och intern kontrollplan för år 2021. Finansieringen av internbudgeten grundar sig på den av regionfullmäktige beslutade budget och verksamhetsplan för 2021 med plan

för 2022 och 2023. Regionbidraget till hälso- och sjukvårdsnämnden uppgår till 16 768,0 miljoner kronor. Statsbidrag och annan statlig ersättning för asylsökande budgeteras till 150,0 miljoner kronor. Sammanlagt uppgår regionbidrag och statliga ersättningar till 16 918,0 miljoner kronor.

Alla övriga intäkter för statsbidrag såväl generella som riktade budgeteras på regionstyrelsen och ingår i den totala finansieringen av Region Skånes verksamheter. Regionbidragen till sjukvårdsstyrelserna samt nämnderna för Primärvård och Psykiatri/Habilitering har beslutats av regionfullmäktige separat och ingår inte i hälso- och sjukvårdsnämndens internbudget.

För att kompensera ökade kostnader för priser och löner 2021 har hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag räknats upp med landstingsprisindex inkl läkemedel (LPIK) på 2,4 procent. Nämnden har även kompenserats för demografiutveckling om 1,3 procent samt ökade kostnader i samband med medicinsk teknisk utveckling om 0,5 procent. Samtliga styrelser och nämnder har dessutom av fullmäktige ålagts ett effektiviseringskrav om 1 procent. Nettouppräkningen uppgår därmed till 3,2 procent. Hälso- och sjukvårdsnämnden har utöver detta kompenserats med:

- Kompensation för fullföljande av piloter till breddinförande 55,0 miljoner kronor.
- Kompensation för kostnadsökningar inom neuropsykiatriskaområde om 50 miljoner kronor.
- Kompensation för utökade IVA-platser om 21 miljoner kronor (deleffekt från 2020).

Dessutom har nämnden erhållit kompensation för särskilda ändamål i enlighet med fullmäktiges beslut:

- En primärvårdsatsning om 150 miljoner kronor utöver uppräknings- och hälsosamtal
- En satsning på kvinno- och förlossningsvård om 30 miljoner kronor.
- Utredning om onkologi i Region Skåne om 10 miljoner kronor.
- Förväntade ökade läkemedelskostnader utöver LPIK och demografi om 369 miljoner kronor.

I enlighet med tilläggsbudget nr 2 2020 erhöll Hälso- och sjukvårdsnämnden 534 miljoner kronor för kösatsning och uppskjuten vård till följd av sjukdomen covid-19. Dessa medel ingår i basen för hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag 2021.

Föreliggande förslag till Hälso- och sjukvårdsnämndens internbudget för år 2021 är i enlighet med regionfullmäktiges beslut om budget och verksamhetsplan för 2021 med plan för 2022 och 2023. Förändringarna av Hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag framgår av detta beslut.

Region Skånes uppdrag inom hälso- och sjukvården avser den hälso- och sjukvård som erbjuds Skånes invånare, från primärsjukvård till högspecialiserad vård. Uppdraget till hälso- och sjukvården baserar sig på att befolkningens behov verkar som underlag i fördelningar och prioriteringar i hälso- och sjukvårdsnämndens budget.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

I enlighet med regionfullmäktiges beslut och jämfört med 2020 ökar hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag med 1 117,7 miljoner kronor vilket motsvarar 7,1 procent. Trots att nämnden har erhållit en stor utökning av medel inför 2021 finns det en risk för att budgeten för vissa av nämndens poster inte kommer att hålla. De nya medlen är till stor del förknippade med att nya åtaganden beslutas av hälso- och sjukvårdsnämnden och kan således inte användas för att omdisponera till områden som riskerar att vara underbudgeterade 2021. Många av nämndens budgetposter är bundna till följd av tidigare fattade beslut, avtalsrelationer eller andra åtaganden som inte kan upphävas eller förändras på mellan ett till tre års sikt.

Verksamhetsövergång mellan utförare i egen och extern regi eller verksamhetsövergång till ny driftsform regleras, från det datum övergången sker, med överföring av medel motsvarande del av i hälso- och sjukvårdsnämndens avsatta årsbudget. För upphandlad vård enligt LoU, LoF, LoL överförs medel enligt beslutet om upphandling.

Hälso- och sjukvårdsnämndens resultaträkning 2021 framgår av Bilaga 1A_Resultaträkning HSN. Nedan följer en kort beskrivning per budgetområde

Hälsoval Skåne, LOV (Bilaga 1B_Hälsoval)

Budgeten 2021 för Hälsoval Skåne uppgår till 5 868,2 miljoner kronor enligt bilaga 1B. I fullmäktiges beslut om budget 2021 tillfördes hälso- och sjukvårdsnämnden dels en riktad satsning till primärvården om 150 miljoner kronor varav 50 miljoner av dessa avser psykisk ohälsa och dels 14 miljoner kronor kopplat till driftsättande av piloten för hälsosamtal. Budgetposten ska täcka finansieringen av vårdvalen inom vårdcentral, BVC och barnmorskemottagningarna.

Vårdcentral: Vårdersättningen för vårdcentral justeras till 305 kr per listad och månad för offentliga vårdgivare och till 319 kr per listad och månad för privata

vårdgivare vilket är en ökning i genomsnitt med ca 4,6 % procent jämfört med 2020. Samtidigt sker en förändring av vårdpengsviktningen enligt ett förslag för att stimulera en effektivare primärvård. Förändringar sker också vad gäller ett flertal rörliga ersättningar och kostnadsansvaret för listade, den totala budgetökningen, inklusive 1,3 % för befolkningsökning, är ca 6,7%, varin satsning på psykisk ohälsa på 50 miljoner kronor och hälsosamtal för 14 miljoner kronor ingår. Det införs också en geografisk ersättning för vårdcentraler belägna utanför större tätorter som beräknas kosta 28 miljoner kronor.

Vårdcentralerna har fortfarande kostnadsansvar för 80 % av basläkemedel. Samtidigt ökas ersättningen för basläkemedel utifrån antal listade och ålder/kön fördelning med 117 miljoner kronor i linje med förväntad kostnadsökning för basläkemedel och befolkningsökning

BVC (barnvårdcentral): Ersättningarna för listade barn höjs totalt sett med ca 1,9 %, det sker även ändringar mellan ersättningarna för respektive åldersgrupp efter en anpassning till basprogrammet. Det införs också en extra ersättning för enheter belägna utanför större tätorter.

BMM (barnmorskemottagningar): Ersättningarna för listade höjs totalt sett med ca 3% procent, det sker även ändringar på graviditetsövervakningen efter en anpassning till basprogrammet. Det införs också en extra ersättning för enheter belägna utanför större tätorter

Vårdvalet för Psykoterapi (Bilaga 1B_Hälsoval): Budgetposten för vårdvalet för psykoterapi för 2021 och uppgår till 131,7 miljoner kronor vilket är i princip samma nivå som 2020. Ersättningarna i förfrågningsunderlaget ligger därav på samma nivå som 2020.

Vårdval inom specialistsjukvård (Bilaga 1C_Specialistvårdval)

Budgetposten för specialistvårdvalen ska finansiera vårdalen för grå starr, övrig ögon sjukvård, öppen hudsjukvård samt LARO (Bilaga 1C_Specialistvårdval). Dessa vårdval har sedan de infördes bidragit till en förbättrad tillgänglighet i Region Skåne, men det har också inneburit en stor produktionsutveckling. Då vårdvalen är konstruerade utan takbegränsningar finns det dock en risk för att volymerna för 2021 inte kommer att rymmas inom given budgetram. Budgeten uppgår till 762,9 miljoner för vårdvalen inom specialist sjukvård.

Köpt extern vård (exkl tandvård och privata enheter med avtal i enlighet med lagen om valfrihetssystem)

Finansieringen avser vårdersättningar till de privata vårdgivare som har vårdavtal

med Region Skåne (LOU) eller är antingen verksamma enligt lagen om läkarvårdsersättning (LoL) eller enligt lagen om ersättning för fysioterapi (LOF). Budgeten inkluderar också kostnader avseende så kallade fria nyttigheter (medicinsk service, inkontinenshjälpmedel, tolk, tekniska hjälpmedel m.m.) kopplade till ovannämnda avtal. Posten har tillförts medel om 40 miljoner kronor kopplat till optionsutlösningar som finansierats med incitamentsmedel 2020 samt 15 miljoner kronor till en ny upphandling av neuropsykiatriska utredningar och behandling.

I posten ingår de sk vårdgarantiavtalen som till stor del utnyttjas för patienter som blir samordnade för vård då framför allt sjukhusen i egen regi inte klarar av att ge vård inom vårdgarantin. Regionfullmäktige har beslutat att kostnadsansvaret för dessa patienter ska flyttas till den styrelse eller nämnd som skulle ha utfört vården. Budgetposten för dessa vårdgarantiavtal uppgår till 140 miljoner kronor. Regionstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram en modell för denna hantering och innan den modellen är klar är det svårt att uppskatta vad budgeteffekten blir för hälso- och sjukvårdsnämnden.

De upphandlade ambulansavtalen samt kostnader för SOS Alarm beräknas fördras med 20 miljoner kronor vilket har tillförts posten.

Budgeten för år 2021 uppgår till 1 876,0 miljoner kronor. Budgeten inkluderar de upphandlade ambulansavtalen (distrikt 2 och 4) och SOS alarm med 341,6 miljoner kronor.

Ersättning utomregionavård enligt riks- och regionavtal och EU vård:

Utomregionavård: Budget för utomregionavård enligt riks- och regionavtal avser kostnader för utomregionavård efter remiss, akut- och förlossningsvård, övrig vård i de fall patienten själv väljer, medicinsk service, hjälpmedel samt transporter och resor. För finansiering av utomregionavård enligt riks- och regionavtal budgeteras 2021 444,2 miljoner kronor. Det är fritt vårdsökande (öppen vård) i Sverige och om patienterna inte tycker sig för vård inom rimlig tid i Region Skåne har de rätt att söka vård i andra regioner. Med de satsningar på tillgängligheten som görs under 2021 inom Region Skåne är det nämndens bedömning att volymerna inte bör öka. Volymen för primärvård har ökat de senaste åren vilket är kopplat till de sk nätdoktorernas etablering i Region Jönköping och nu på senare tid även i Region Sörmland. Dock har den nya modellen för digitala vårdcentraler ändrats vilket innebär att volymerna förväntas minska vilket det redan syns tecken på att så sker.

EU-vård: Med anledning av det så kallade patientrörlighetsdirektivet har sedan 1 oktober 2013 regionerna övertagit kostnadsansvaret från staten för nödvändig och planerad vård som personer folkbokförda i Skåne får inom EU. För finansiering av EU-vården erhåller Region Skåne ett befolkningsgrundat

statsbidrag om 35 miljoner kronor. Region Skåne har under de senaste åren sett en ökning av antalet skåningar som söker vård utomlands, framför allt i Danmark och med tanke på Skånes geografiska läge och de ökade kostnaderna för planerad sjukvård i EU täcker inte statsbidraget fullt ut att finansiera de förväntade kostnaderna 2021. Nämnden budgeterar 52,9 miljoner kronor vilket är i princip samma nivå som 2020.

Det finns ett samband mellan tillgängligheten till den skånska hälso- och sjukvården och kostnadsutvecklingen för de ovan beskrivna budgetposterna för utomregionalvård samt EU-vård. En försämrad tillgänglighet ökar kostnaderna. En god tillgänglighet kan innebära att regionen kan sälja mer vård till andra regioner vilket kan öka intäkterna till i första hand region skånes sjukvårdsstyrelser.

Hälso- och sjukvård åt asylsökande samt varaktig vård och papperslösa

Hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera regleras i lag och den statliga ersättningen regleras i förordning. Budgeten avseende hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera uppgår till 150 miljoner och finansieras av motsvarande medel i statlig ersättning. Region Skåne erhåller ett schablonbelopp baserat på antalet registrerade asylsökande inom regionen vid ingången av varje kvartal. Budgeten omfattar även kostnader sammanhängande med beslut om akut/nödvändig vård till gömda samt hälsoundersökningar för tillståndssökande/nyanlända barn samt varaktig vård. Region Skåne kan återsöka ersättning för kostnadskrävande asylsökande sk 100-tkr fallen (där vårdkostnaden överstiger 100.000 kronor) samt för varaktig vård för de personer som fått uppehållstillstånd och som har en kronisk sjukdom vid tiden för uppehållsståndet. Dessa intäkter budgeteras till 60 miljoner kronor.

Tandvård (Bilaga 1D_Tandvård)

Budgeten för 2021 uppgår till 938,2 miljoner kronor enligt bilaga 1D. Fri tandvård till barn och ungdomar omfattar från 2019 personer upp till 23 år. Som kompensation för landstingens ökade kostnader för utökningen har ytterligare statsbidrag tillskjutits region skåne men nämnden bedömer att detta inte kommer att täcka de verkliga kostnaderna för åldersgrupperna.

Ersättning utbildningskostnader för AT-/ST-läkare samt PTP-tjänster (Bilaga 1E)

Budgeten avser Region Skånes utbildningskostnader för läkarnas allmän-

tjänstgöring (AT), specialiseringstjänstgöring (ST) och praktisk tjänstgöring som psykolog (PTP), fördelning sker enligt bilaga 1E. Regionfullmäktige har tillfört nämnden 9,3 miljoner kronor för att finansiera utökning av ST-tjänster med sk dubbelspecialisering. Region Skåne har sedan ett antal år tillbaka 23 PTP-platser vilka också omfattas av denna budgetpost. En särskild post finns också om 15 miljoner kronor för införande av bastjänstgöring läkare (kommer att ersätta AT-tjänsterna) from 2021-07-01. Budgeten för ST/AT/PTP är 2021 totalt 715,8 miljoner kronor.

Fördelningen av prioriterade ST-utrymmen framgår av bilaga ”Centralt prioriterade ST 2021”.

Ersättning FoU och regionalt forskningsstöd (Bilaga 1F_ FoU medel, bilaga 2-5)

För finansiering av FoU och regionalt forskningsstöd budgeteras 290,9 miljoner, inklusive medel avseende Centrum för primärvårdsforskning i Skåne och inklusive intäkt för Regionalt forskningsstöd. Medel för FoU fördelas enligt av hälso- och sjukvårdsnämnden tidigare beslutad fördelningsmodell och delas in i fyra potter – särskild ST-utbildning, regionfinansierade tjänster, FoU samt infrastruktur FoU. Regionerna inom södra sjukvårdsregionen samverkar kring forskning, utveckling och utbildning och finansierar solidariskt det regionala forskningsstödet avseende projekt och doktorander. Kostnadsfördelningen mellan regionerna avseende regionfinansierad klinisk forskning fastställs av Södra Regionvårdsnämnden.

Fördelningen av FOU-medel framgår av bilaga 1F.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar även för att finansiera Närsjukvårdsplattformen vid Kristianstads högskola om 3,3 miljoner kronor samt att tillsammans med Regionstyrelsen delfinansiera Molekylärmedicinska centrumet. Detta ska byggas upp under en 10-årsperiod med inriktning mot regenerativ medicin och samfinansieras av Wallenbergs stiftelse. Nämndens finansiering uppgår till 5 miljoner kronor årligen under 10 år.

Den totala budgeten för forskning och utveckling inklusive övriga områden är 2021 totalt 299,2 miljoner kronor.

Ersättning läkemedel (Bilaga 1G_Läkemedel)

I Hälso- och sjukvårdsnämndens budget ingår läkemedelskostnader dels för läkemedelsförmånen och dels för vissa läkemedel utanför förmånen såsom t ex smittskydd och vissa kostsamma läkemedel utanför förmånen samt för de

rekvisitionsläkemedel som erhålls som fria nyttigheter inom verksamheter enligt LOV för specialistsjukvård. I övrigt finns budgeten för rekvisitionsläkemedel i sjukvårdsstyrelserna och nämndernas regionbidrag. Läkemedelsförmånen omfattar läkemedel, förbrukningsartiklar och speciallivsmedel som förskrivs via recept. Läkemedel mm inom förmånen delas upp i basläkemedel och klinikläkemedel. Ett befolkningsbaserat kostnadsansvar för basläkemedel åligger Hälsovalets vårdcentraler, som har ett kostnadsansvar på 80 procent för alla basläkemedel till sina listade medborgare oavsett vem som förskrivit. Kostnadsansvaret för klinikläkemedel är förskrivarbaserat och åligger sjukhusstyrelserna samt nämnder som har 100 procents ansvar för klinikläkemedel som förskrivits från sjukhusenheter och psykiatri. Övrig förskrivning av klinikläkemedel belastar hälso- och sjukvårdsnämnden

Region Skåne gör årligen ett omfattande arbete för att prognostisera läkemedelskostnaderna kommande år. I beräkningsgrunden ingår förväntade förändringar kring såväl omvärldsfaktorer, priser samt volymer. Hälso- och sjukvårdsnämnden erhöll en kompensation på ytterligare 369 miljoner kronor enligt beslut i fullmäktiges budget.

Budgeten för läkemedelsförmånen mm uppgår till 4089,0 miljoner kronor.

Budgeterat belopp för läkemedel med mera utanför förmånen uppgår till 493,8 miljoner kronor varav 122 miljoner kronor avser läkemedel enligt smittskyddslagen.

Prioriterade områden 2021 (Bilaga 1A_Resultaträkning HSN)

Regionfullmäktige tillförde hälso- och sjukvårdsnämnden i den andra tillägsbudgeten under 2020 534 miljoner kronor för tillgänglighetsåtgärder kopplat till den uppskjutna vård som uppstått till följd av covid-19. Nämnden har redan tagit fram förslag på ett antal behovsområden och kommer att återkomma under 2021 med fler ärenden för att åtgärda kösituationen i Region Skåne.

Regionfullmäktige har också tillfört nämnden 30 miljoner kronor för en satsning inom förlossningsvård. Nämnden kommer att återkomma med särskilt ärende om denna satsning inklusive förbättringsåtgärder av screeningprogrammet.

Slutligen tillförde regionfullmäktige nämnden 10 miljoner kronor för dels en utredning om basonkologi i region skåne men också dels för att kunna införa ev åtgärder till följd av en sådan utredning.

Förutom tillgängligheten så prioriterar nämnden det fortsatta arbetet med de redan beslutade satsningarna på organiserad prostatacancer-testning och kolorektalcancerscreening.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist har inte bedömts nödvändig.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan/MBL-förhandling i ärendet slutförs på regional nivå.

Uppföljning

Uppföljning redovisas till hälso- och sjukvårdsnämnden dels månadsvis och dels i en utökad uppföljning i delårs- och årsrapporter

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör